

JOURNAL OF RESEARCH
IN EDUCATION AND SOCIETY
EĞİTİM VE TOPLUM
ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
ISSN: 2458 - 9624 (Online)

Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi/JRES, 7(2),397-419, 2020

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI VE AKADEMİK ERTELEME DAVRANIŞI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN SMARTPHONE ADDICTION AND ACADEMIC PROCRASTINATION BEHAVIORS OF UNIVERSITY STUDENT

Ayşe Büşra GÜNGÖR¹ ve Orhan KOÇAK²

¹İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Sosyal Hizmet, İstanbul, Türkiye. busragunor1728@gmail.com

²İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Sosyal Hizmet, İstanbul, Türkiye. orhan.kocak@istanbul.edu.tr

Gönderim Tarihi: 09.04.2020

Düzeltilme Tarihi: 17.06.2020

Kabul Tarihi: 13.08.2020

Öz

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılık düzeyleri ile akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Çalışma Türkiye’de üniversite öğrenimine devam eden 18-26 yaş aralığındaki 412 (116 erkek, 296 kadın) öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri üniversite öğrenimine devam eden ve çalışmaya katılmaya gönüllü öğrencilerden elde edilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-Kısa Form, Akademik Erteleme Ölçeği ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Veriler t-test, ANOVA, Pearson korelasyon ve Regresyon teknikleri ile analiz edilmiştir. Akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme arasında pozitif yönde orta düzeyde ilişki olduğu görülmüştür. Akıllı telefon bağımlılığının akademik ertelemeyi etkilediği analizler sonucunda bulunmuştur. Elde edilen bulgular ilgili literatür kapsamında tartışılmış ve gelecek araştırmalara yönelik öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Akıllı Telefon Bağımlılığı, Akademik Erteleme, Üniversite Öğrencileri.

Abstract

The purpose of this study is to investigate the relation between smartphone addiction levels and academic procrastination behaviors of university students. This study was conducted on 412 (116 male, 296 female) students aged between 18-26 that continue university education in Turkey. The research data were collected from the students continuing university and volunteering to participate in the study. In the collection of study data; “Smartphone Addiction Scale- Short Version, Academic Procrastination Scale and Personal Information Form” were used. Data analysis was performed on t-Test, ANOVA, Pearson correlation and regression techniques. It is seen that there is a moderate

Atıf için Künye Bilgisi: Güngör, A.B. & Koçak, O. (2020). Üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı ve akademik erteleme davranışı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *JRES*, 7(2), 397-419.

positive relation between smartphone addiction and academic procrastination. As a result of the analysis, it was found that smartphone addiction affects academic procrastination. The findings are discussed within the context of the related literature and suggestions for future research are presented.

Key Words: Smartphone Addiction, Academic Procrastination, University Students.

Giriş

Üniversite dönemi, gençlerin mesleki ve sosyal hayata hazırlandıkları bir süreçtir. Bu süreçte öğrencilerin yerine getirmeleri gereken birçok görev ve üstlendikleri sorumluluklar vardır. Ancak birçok öğrenci bu görev ve sorumlulukları çeşitli sebeplerle ertelemekte ya da yerine getirmemektedir. Bu nedenle, üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranış nedenlerinin belirlenmesi büyük önem taşımaktadır.

Bulduğumuz yüzyıl hayatın her alanında etkisini gösteren, toplumsal hayatı her yönüyle geliştiren ve dönüştüren teknolojik gelişmelere sahne olmaktadır. Bu teknolojik gelişmelerden biri de akıllı telefonlardır. Üniversite öğrencileri arasında akıllı telefon yaygın olarak kullanılmaktadır. Akıllı telefonlar belli ölçüde ve uygun sınırlar içerisinde kullanıldığında üniversite öğrencilerine birtakım avantajlar sunabilir ancak akıllı telefonun kontrollü kullanmaması bazı riskleri de beraberinde getirmektedir. Akıllı telefonlarla bağımlı olacak düzeyde fazla vakit geçirilmesi, yapılması gereken görev ve sorumlulukların geciktirilmesine sebep olabilir. Bu bağlamda üniversite öğrencilerinin yaygın bir şekilde kullandığı akıllı telefonların öğrencilerin okul hayatındaki görev ve sorumlulukları üzerindeki rolü ve etkisinin araştırılması önemlidir.

Literatürde akıllı telefon bağımlılığı ile akademik ertelemenin bir arada incelendiği çalışmaların sınırlı olduğu görülmüştür bu nedenle bu araştırmada üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışı arasındaki ilişkinin demografik değişkenler doğrultusunda incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma sonucunda elde edilen bulguların hem literatüre hem de uygulama çalışmalarına katkıda sağlayacağı düşünülmektedir.

1.Kavramsal Açıklamalar

1.1.Bağımlılık

Bağımlılık, kapsamı geniş olan bir kavramdır. Literatüre bakıldığında birçok tanım karşımıza çıkmaktadır. Bağımlılık, bireyin bir davranışı ya da madde kullanımını kişinin beden ve ruh

sağlığına, sosyal hayatına zarar vermesine rağmen aşırı şekilde devam ettirmesi, eylemi ya da kullanımı tekrarlamaya yönelik duyduğu istekli olma durumu olarak tanımlanabilir (Comings, 1994). Bağımlılık, genel olarak bireyin biyolojik ya da genetik yatkınlığı, psikolojik durumu, sosyal çevresi ve bağımlılığın birçok faktörünü içeren etkileşim sonucu oluşmaktadır (Giriffiths, 2003, s.558-559).

İlgili literatür incelendiğinde bağımlılık kavramı madde bağımlılığı ile davranışsal bağımlılık olarak iki temel başlıkta ele alınmaktadır. Akol, uyuşturucu, kahve gibi maddelere bağımlılık madde bağımlılığı içerisinde yer alırken (Karaman ve Kurtoğlu, 2009, s. 642) davranışsal bağımlılık ise, belirli bir davranışın olumsuz etkilerine rağmen sürekli ve normal dışı düzende sergilenmesi, davranışı kontrol etmede yetersizlik sonucu bireyin fiziksel, psikolojik ve toplumsal açıdan işlevselliğinin azalması ya da kaybetmesi, düzenin bozulması şeklinde tanımlanan bir bağımlılık çeşitidir (Keskin, Ergan, Başkurt ve Başkurt, 2018, s. 866). Literatürdeki tanımlar genel olarak madde bağımlılığı üzerine olup uyuşturucu, alkol, sigara vb. maddeleri kapsamaktadır. Fakat teknolojinin gelişmesiyle davranışlar da değişerek farklılaşmış ve bağımlılık olarak görülmeye başlamıştır.

1.2.Akıllı Telefon Kavramı ve Akıllı Telefon Bağımlılığı

21. yy yaşamın her alanına etki eden ve her geçen gün artan teknolojik gelişmelere sahne olmaktadır. Günümüzde teknolojik gelişmeler altında bilgisayar, internet, akıllı telefonlar gündelik hayatın vazgeçilmez unsurları haline gelmiştir.

Hayatımıza girdiği ilk dönemlerde iletişimi her zaman sağlayabilme özelliği ile ön planda olan cep telefonları, hızlı gelişen teknoloji ile akıllı telefon halini almıştır. İnternet, mesaj arama dışında sosyal medya, radyo, müzik, navigasyon, dosya gönderimi, mobil tv, görüntü çekme ve ses kaydı yapabilme gibi farklı birçok özelliği barındıran akıllı telefonlar, kullanıcılarının çoğu ihtiyacına cevap verebilecek donanıma sahiptir (Ada ve Tatlı, 2013, s. 178).

Türkiye’de 1994 yılından beri cep telefonu sektörünün faaliyetleri daha çok genç bireylerin talep görmesi nedeni ile sürekli gelişme göstermektedir (Uzgören, Şengür ve Yiğit, 2013, s. 30). Aynı zamanda teknolojik açıdan sunulan farklı ve fazla seçenek, gençler adına çok daha cazip olmaktadır. Türkiye’de 2019 yılında yapılan çalışmada hanelerin %98.7’sinin cep telefonu veya akıllı telefona sahip olduğu bulgusu edinilmiştir (TUİK, 2019). Bu durum cep telefonunun insanların hayatlarında vazgeçilmez bir araç olduğu düşüncesini desteklemektedir.

Akıllı telefonlar toplumdaki diğer gruplara göre üniversite öğrencileri tarafından yaygın olarak kullanılmaktadır. Öğrencilerin fiziksel, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarını karşılayarak yaşamlarına birçok kolaylık getiren akıllı telefonlar bunun yanı sıra kontrolsüz kullanımları sonucu bağımlılık hissi oluşabilmektedir (Türkan, 2018, s.5).

Akıllı telefon bağımlılığı davranışsal bir bağımlılık türü olup tanımlanması zordur çünkü bu kavram sadece bedensel değil, psikolojik ve sosyal etmenlerle de ilişkilidir (Keskin ve arkadaşları, 2018, s. 866). Akıllı telefon bağımlılığının psikiyatri alanında net bir tanımı yoktur ancak bu bağımlılık türü kullanım sıklığı ve süresi, kontrol edebilme ile kullanım amacına bağlı olarak gelişmektedir (Kuyucu, 2017, s. 331). Akıllı telefon bağımlılığı, kullanıcıların sosyal yaşantılarını rahatsız edecek derecede akıllı telefonların aşırı kullanım durumuna denir (Keskin ve arkadaşları, 2018, s. 866).

Son dönemlerde ön planda olan akıllı telefonların bağımlılık oluşturacak şekilde kontrolsüz ve çok kullanılması devamında birçok sorunu da getirmektedir. Bunlar göz, sırt, bel ağrısı gibi fiziksel olabileceği gibi davranışsal problemlere de sebep olabilmektedir. Türkiye’de bu duruma yönelik çalışmalar son yıllarda daha görünür hale gelmeye başlamış ve bazı sosyal sorunları araştırmak amaçlı yeni bir ortam ortaya çıkartmıştır. Öncesinde internet bağımlılığı kavramı ön planda günümüzde bu kavram yerini akıllı telefon bağımlılığına bırakmıştır (Kwon, Kim, Cho ve Yang, 2013).

1.3. Erteleme ve Akademik Erteleme Davranışı

Bireylerin günlük yaşamlarında çoğu zaman gösterdikleri erteleme davranışının farklı türleri ve birçok tanımı vardır. Genel anlamda, yapılması gereken iş ve sorumlulukların, verilmesi gereken kararların daha sonraya bırakılması, geciktirilmesi durumudur (Balkıs, 2007, s. 69). Bu geciktirilen işler pek çok durumda kişi tarafından çeşitli bahaneler ya da sebeplerle önemsiz olarak görülüp ya son anda yapılmakta ya da hiç yapılmamaktadır (Baltacı, 2017, s.58).

Erteleme kavramı kişilik özelliği olan erteleme ile durumsal erteleme olarak ayrılır. Kişilik özelliği olan erteleme karar almayı erteleme, kompulsif erteleme, nevrotik erteleme şeklinde üç başlığa ayrılmaktadır (Kağan, 2009, s. 116). Durumsal erteleme ise, kendi içinde genel erteleme ile akademik erteleme kavramlarını içerir. Genel erteleme, çoğu zaman gündelik hayatta karşılaşılan faturaları zamanında yatırmama, belli bir tarihe hazırlanması gereken bir proje ya da evrakı ileri tarihe bırakma, randevulara geç kalma gibi gün içerisindeki konularla ilgili geciktirmeleri ifade etmektedir (Baltacı, 2017, s. 116). Akademik erteleme ise, Solomon

ve Rothblum' a (1984) göre, ödev hazırlama, sınava hazırlanma, okulla alakalı idari işler gibi temel akademik görev ve sorumlulukların belli sebeplerle geç yerine getirme ya da getirmeme durumudur. Akademik erteleme üniversite öğrencilerinin çoğunda sıklıkla karşılaşılan bir durumdur.

Literatürde akademik erteleme davranışı ile ilgili yapılmış çalışmalar mevcuttur. Bu çalışmalar değerlendirildiğinde, bireyin akademik erteleme davranışına neden olan farklı değişkenler, davranışlar ile ilişkilendirildiği anlaşılmaktadır. Bu değişkenler arasında zaman yönetimi, başarısızlık korkusu, benlik değeri, akademik görevin niteliği, internet bağımlılığı gibi kavramlar sayılabilir. Uzun Özer (2009), bir çalışmada lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışı nedenleri ve sıklığını araştırmıştır. Araştırma bulgularından öğrencilerin %54'ünün çoğu zaman akademik sorumluluklarını erteledikleri %46'sının ise akademik sorumluluklarını bazen ya da çok az ertelediği sonucuna ulaşılmıştır. Solomon ve Rothblum, (1984), öğrencilerin belli alanlardaki erteleme davranışının oranlarını belirledikleri bir çalışmanın sonuçlarına göre, öğrencilerin yaklaşık %46'sı rapor yazma, %27.6'sı sınavlar için çalışma, %30.1'i haftalık okuma ödevleri, %10.6'sı okul yönetimi ile ilgili görevleri, %23'ü görevlere katılmayı, %10.2'sinin ise okul içindeki genel aktivitelere katılmayı ertelediğine ilişkin bulgular edinilmiştir.

Erteleme davranışı beraberinde kişiye rahatlık duygusu getirirse de bu duygu kısa sürmekte ve ertelenen davranış daha sonrasında kişi üzerinde kaygı oluşturabilmektedir. Akademik erteleme davranışında bulunan üniversite öğrencileri içinde bu durum geçerli olup kaygıyla birlikte suçluluk duyma, yetersiz hissetme, stres, başarısızlık gibi olumsuz duygular yaşayabilmektedirler (Akbay ve Gizir, 2010, s. 61). Akademik erteleme davranışı sonucunda olarak öğrenciler, dönem derslerinde başarısız olma, öğrenim süresini uzatma, okula devam etmeme, okulu bırakma vb. durumlarla karşılaşabilirler (Baltacı, 2017).

2.Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Akademik Erteleme Arasındaki İlişki

Yapılan çalışmalara bakıldığında akıllı telefon bağımlılığı ve akademik ertelemeyi inceleyen birçok çalışma yapılmasına karşın ikisinin ilişkisine yönelik çalışmaların sınırlı olduğu görülmüştür. Benzer çalışmaların ise daha çok akademik erteleme kavramıyla sosyal medya bağımlılığı ya da internet bağımlılığı ile ilişkisinin incelendiği görülmüştür. Akıllı telefonlar internet, sosyal medya gibi birçok mobil özelliği içinde barındırması sebebi ile bu çalışmalardaki bulgular da önem taşımaktadır.

Erdoğan, Pamuk ve Yürük ve Pamuk'un (2013) araştırma bulgularına göre, akademik erteleme ile problemlili akıllı telefon kullanımı arasında orta düzeyde pozitif ilişki ortaya çıkmıştır. Im ve Jang'ın (2017) 255 tane üniversite öğrencisi ile yaptığı aşırı telefon kullanımı ve akademik erteleme davranışı ilişkisini inceleyen çalışmasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki ortaya çıkmıştır. Benzer şekilde Yan, Asbury ve Griffiths (2018), Çin'de 475 üniversite öğrencisi ile yaptıkları çalışmada problemlili akıllı telefon kullanımının akademik erteleme üzerinde anlamlı düzeyde etkisi olduğu sonucu çıkmıştır.

Aşırı telefon kullanımının akademik başarıyı olumsuz etkilediği sonucuna ulaşılan çalışmalar literatürde bulunmaktadır (Qaisar, Akhter, Masood ve Rashid, 2017; Samaha ve Hawi, 2016). İnsani ve Sosyal Araştırmalar Merkezi tarafından 2015 yılında yapılan "Teknoloji Kullanımı ve Bağımlılığı Açısından Türkiye Gençliğinin Fotoğrafi" adlı çalışma bulguları sonucunda akıllı telefon kullanma süresi ve akıllı telefon bağımlılık düzeyinin akademik başarıyı etkilediği ortaya çıkmıştır. Yani kullanım süresi ve bağımlılık düzeyi arttıkça akademik başarı düzeyi düşmektedir.

Bu çalışmaların yanında akademik erteleme ile internet bağımlılığı, sosyal medya bağımlılığı ilişkisini inceleyen çalışmalar da literatürde mevcuttur. Çavdar ve Mutlu 2011 yılında üniversite öğrencileri üzerinde akademik erteleme ve internet bağımlılığı inceledikleri bir çalışma yapmışlardır. 429 üniversite öğrencisi üzerinde yapılan bu çalışmada elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri ile akademik erteleme davranışları arasında pozitif yönde ve anlamlı seviyede bir ilişki ortaya çıkmıştır. Yine Singh ve Barmola (2017), ergenler ile yaptıkları çalışmada internet bağımlılığı ve akademik performansları arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Çalışma sonucunda internet bağımlılık puanı yüksek olan ergenlerin akademik alanlarda daha zorluk çektiği ve iki kavramın orta düzeyde ilişkili olduğu sonucuna ulaşmıştır. Gürültü (2016), üniversite öğrencileri üzerinde bir araştırma yaparak sosyal medya bağımlılığı ve akademik erteleme ilişkisini incelemiştir. Araştırma bulguları doğrultusunda, sosyal medya bağımlılığının akademik ertelemeyi %19.3 oranında açıkladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yöntem

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Literatürde akıllı telefon bağımlılığı ile akademik ertelemenin bir arada incelendiği çalışmaların oldukça sınırlı olduğu görülmüştür. Üniversite öğrencileri arasında akıllı telefon

kullanımı yaygın olarak kullanılmaktadır. Akıllı telefonlarla bağımlı olacak düzeyde fazla vakit geçirilmesi, yapılması gereken görev ve sorumlulukların geciktirilmesine sebep olabilir bu bağlamda üniversite öğrencilerinin sık kullandığı akıllı telefonların öğrencilerin okul hayatındaki görev ve sorumlulukları üzerindeki rolü ve etkisinin araştırılması önemlidir.

Bu araştırmada akıllı telefon bağımlılığının üniversite öğrencilerinin akademik erteleme eğilimi üzerindeki etkisinin incelenmesi ve bu değişkenler arasındaki ilişkilerin açıklanması amaçlanmaktadır.

Buna göre araştırmanın temel soruları şu şekildedir:

1. Katılımcıların akıllı telefon bağımlılığı ve akademik erteleme davranışı cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?
2. Akıllı telefon bağımlılığı ve akademik erteleme davranışı günlük ortalama akıllı telefon kullanım süresine göre farklılık göstermekte midir?
3. Akıllı telefon bağımlılık düzeyi akıllı telefon kullanım amacına göre farklılık göstermekte midir?
4. Akıllı telefon bağımlılığı ve akademik erteleme davranışı arasında ne tür bir ilişki vardır?

Araştırma Modeli

Üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığının akademik erteleme davranışı ile ilişkisini incelemek amacıyla bu araştırmada betimsel ve nedensel karşılaştırmalı araştırma modeli birlikte kullanılmıştır. Betimsel model, belli bir konudaki mevcut durumu araştırıp olduğu gibi ortaya koymayı amaçlar. Nedensel karşılaştırma modeli ise grupları belli bir değişken açısından birbiriyle karşılaştırır (Gurbetoğlu, 2018, s. 11-12).

Araştırmanın Kapsamı ve Örneklem

Yapılan araştırmanın evreninin Türkiye’ de üniversite öğrenimine devam eden 18-26 yaş aralığındaki öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklemine ise evrende yer alan ve araştırmaya katılmaya gönüllü öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmaya katılım sağlayan 428 bireyden 6 tanesi tutarsızlık nedeniyle çalışma kapsamından çıkarılmış ve 412 öğrencinin verileri analiz edilmiştir. Araştırmada katılımcıların 296’sı (%71.8) kız ve 116’sı (%28.2) ise erkektir. 6 tanesi hazırlık sınıfı, 35’i 1. sınıf, 73’ü 2. sınıf, 152’si 3. sınıf, 108 tanesi 4. sınıf ve 38 tanesi ise yüksek lisans ve doktora öğrencisidir.

Veri Toplama Araçları

Katılımcılara Kwon ve arkadaşlarının (2013) geliştirdiği Noyan, Darçın, Nurmedov, Yılmaz ve Dilbaz (2015) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği ile Çakıcı (2003) tarafından geliştirilmiş olan Akademik Erteleme Ölçeği kullanılmıştır. Ayrıca öğrencilere cinsiyet, yaş, sınıf, günlük akıllı telefon kullanım süreleri ve akıllı telefonu en çok hangi amaç için kullandıkları da oluşturulan Kişisel Bilgi Formu ile katılımcılara sorulmuştur. Kişisel bilgi formu ve ilgili ölçekler Google form aracılığı ile internet ortamına aktarılmış ve internet kanalıyla örneklem grubuna ulaştırılmıştır.

Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-Kısa Formu

Akıllı telefon bağımlılığı ölçeği, Kwon ve arkadaşları (2013) tarafından oluşturulmuştur. Ölçek, akıllı telefon bağımlılığı riskini ölçmek amacıyla geliştirilmiş olup 10 maddeden oluşmakta ve altılı likert derecelleme ile değerlendirilmektedir. Ölçeğin Türkçeye uyarlaması ise Noyan, Darçın, Nurmedov, Yılmaz ve Dilbaz (2015) tarafından yapılmıştır. Ölçek maddeleri 1 ile 6 arasında tek yönlü puanlandırılmıştır. Ölçekten alınabilecek en az puan 10, en fazla puan ise 60'dır. Testten elde edilen puanın yüksek olması bağımlılık riski ile düzeyinin de yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin alt ölçekleri yoktur ve tek faktörlüdür.

Bu araştırma verilerine göre yapılan güvenilirlik analizinde Akıllı Telefon Bağımlılık Ölçeğinin Cronbach's alpha katsayısı 0.872 bulunmuştur. Bu katsayı ölçeğin güvenilirliğinin yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir.

Akademik Erteleme Ölçeği

Öğrencilerin akademik erteleme davranışını belirlemek için Çakıcı (2003) tarafından geliştirilmiş olan "Akademik Erteleme Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek, öğrencilerin yapmakla sorumlu oldukları görevleri içeren 7'si olumlu, 12'si olumsuz 19 ifadeden oluşmaktadır. Ölçek, iki faktörlü olup beşli likert tipidir. Çakıcı (2003), ölçeğin geliştirilmesi sürecinde yapılan analizlerde, ölçeğin tek faktörlü olarak da kullanılabileceğini de ifade edilmiştir. Bu çalışmada akademik erteleme ölçümü toplam puan alınarak gerçekleştirilmiş ve ölçek tek faktörlü olarak kullanılmıştır. 1., 4., 7., 9., 11., 13. ve 17. madde olumludur ve puan hesaplamasında bu maddelerin tersi alınarak puanlama yapılmaktadır. Ölçek tek yönlü puanlanmıştır ve ölçekten 19-95 puanları arasında alınabilmekte ve alınan yüksek puanlar, akademik erteleme davranışın da yüksek olduğu anlamına gelmektedir (Çakıcı, 2003).

Bu araştırma verilerine göre yapılan güvenilirlik analizinde Akademik Erteleme Ölçeğinin Cronbach's alpha katsayısı 0.887 bulunmuştur. Bu katsayı ölçeğin güvenilirliğinin yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma verilerinin analizi SPSS 22.0 istatistik programı kullanılarak yapılmıştır. Öğrencilerin demografik bilgileri yüzde ve frekans analizi ile gösterilmiştir. Ölçeklere yönelik tutumu belirlemek amacıyla betimsel analiz (ortalama, standart sapma) yapılmıştır. Akıllı telefon bağımlılığı ve akademik erteleme ölçeği puanlarının ölçeklerin toplam puanları ile demografik değişkenler arasındaki farklılaşma durumunu belirlemek için t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA), ölçekler arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla pearson korelasyon, akıllı telefon bağımlılığının akademik erteleme üzerindeki etkisinin test edilmesi için de basit doğrusal regresyon analizi uygulanmıştır.

Bulgular

Tablo 1

Demografik Verilerin Frekans Analizi

Değişken	Grup	N	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	296	71.8
	Erkek	116	28.2
Yaş	18-20	135	32.8
	21-22	188	45.6
	23-24	75	18.2
	25-26	14	3.4
Sınıf	Hazırlık	6	1.5
	1. sınıf	35	8.5
	2. sınıf	73	17.7
	3. sınıf	152	36.9
	4. sınıf	108	26.2
	Yüksek Lisans+	38	9.2
	Toplam	412	100.0

Araştırma grubuna ait betimsel tablo incelendiğinde; araştırma grubunu 296'sı kadın (% 71.8) ve 116'sı erkek (% 28.2) toplamda 412 katılımcıdan oluşmaktadır. Yaş dağılımına baktığımızda %32.8'i 18-20 yaş, %45.6'sı 21-22, %18.2'ü 23-24, %3.4'ü 25-26 yaş aralığında olduğu görülmektedir.

Tablo 2

Ölçeklerden Alınan Puanların Betimsel İstatistikleri

Ölçek	En Düşük	En Yüksek	\bar{x}	SS
Akademik Erteleme	10	60	31,88	10,58
Akıllı Telefon Bağımlılığı	21	93	54,16	14,13

Tablo 2’de görüldüğü gibi Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği puanlarının ortalaması 31,88 standart sapması 10,58 olarak ölçülmüştür. Ölçekten elde edilen en yüksek puan 60,00 ve en düşük puan 10,00 olarak belirlenmiştir. Akademik Erteleme Davranışı Ölçeği puanlarının ortalaması 54,16, standart sapması ise 14,13 olarak belirlenmiştir. Ölçekten alınan en yüksek puan 93,00, en düşük puan ise 21,00’dir.

Tablo 3

Akademik Erteleme-Akıllı Telefon Bağımlılığı Cinsiyete Ait T-Testi

Ölçekler	Cinsiyet	N	\bar{x}	SS	T	df	p
Akademik Erteleme	Kadın	296	53,29	14,3	-2000	410	0,042
	Erkek	116	56,37	13,5			
Akıllı Telefon Bağ.	Kadın	296	32,08	10	0,552	181,3	0,184
	Erkek	116	31,08	11,97			

*p<0,05

Tablo 3 incelendiğinde kadın öğrencilerin akademik erteleme ölçeği puan ortalamasının (=53,29), (ss=14,30) ve erkek öğrencilerin puan ortalamasının (=56,37), (ss=13,50) olduğu görülmektedir. T-testi sonuçlarına göre öğrencilerin puanlarının cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık (p<0,05) görülmektedir. Erkek öğrencilerin akademik erteleme puanı kadın öğrencilerden daha yüksektir.

Kadın öğrencilerin akıllı telefon bağımlılık ölçeği puan ortalamasının (=32,08), (ss=10,00) ve erkek öğrencilerin puan ortalamasının (=31,38), (ss=11,97) olduğu görülmektedir. Gerçekleştirilen t-testi sonucuna göre öğrencilerin akıllı telefon bağımlılık ölçeği puanlarının cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı (p>0,05) görülmektedir.

Tablo 4

Akıllı Telefon Bağımlılığı-Akademik Erteleme ile Günlük Kullanım Süresi ANOVA Testi

Ölçek	Günlük Kullanım Süresi	N	\bar{x}	SS	df	KO	F	P	Kul.	Kul.	Ort. Farkı	P
									Süresi (I)	Süresi (J)	(I-J)	
	0-1 saat	8	45,75	17,95	G.Arası	3	1346					
Akad.	1-2 saat	69	50,21	13,43	G.İçi	408	191,3		5 Saat +	0-1 saat	12,1258	0,121
Ert.	3-4 saat	182	52,9	12,94	Toplam	411	7,03	,000		1-2 saat	7,65843*	0,002
	5 saat +	153	57,87	14,78						2-4 saat	4,96922*	0,014
	Toplam	412	54,16	14,13								
Akıllı Tel.	0-1 saat	8	18,12	7,01								
Bağ.	1-2 saat	69	25,46	7,61	G.Arası	3	3374		5 Saat +	0-1 saat	19,56127*	,000
	3-4 saat	182	30,04	9,23	G.İçi	408	88,1			1-2 saat	12,22251*	,000
	5 saat +	153	37,68	10,33	Toplam	411	38,29	,000		2-4 saat	7,63682*	,000
	Toplam	412	31,88	10,58								

*p<0,05

Tablo 4 incelendiğinde akademik erteleme puanları en düşük olanların akıllı telefonu günlük 1 saatten az kullananlar olduğu, en yüksek puan ortalamalarının ise 5 saat ve üzeri kullananlarda görülmektedir. Günlük ortalama akıllı telefon kullanım süresi ile akademik erteleme puanları arasındaki farkın anlamlı olduğu anlaşılmaktadır. (F=7,030, p<0,01). Bu farkın hangi gruplar arasında olduğu post-hoc analiz tekniklerinden Scheffe testi ile incelendiğinde ise günlük 5 saat ve üzerinde internet kullanan öğrenciler ile 1-2 saat ve 3-4 saat kullanan ergenler arasında akademik erteleme puanlarının anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmektedir.

Akıllı telefon bağımlılık puanları açısından incelendiğinde ise üniversite öğrencilerinde akıllı telefon puanları en düşük olanların telefonu günde ortalama 1 saatten az kullananlar olduğu, kullanım süresi arttıkça akıllı telefon bağımlılığı puanlarının da arttığı akıllı telefon kullanım süresi ile akıllı telefon bağımlılığı arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir (F=38.2895, p<0,01). Farkın hangi gruplar arasında olduğu post-hoc analiz tekniklerinden Tamhane testi ile incelendiğinde günlük 5 saat ve üzeri akıllı telefon kullanan öğrencilerin diğer tüm gruplardan daha yüksek akıllı telefon bağımlılık puanına sahip olduğu görülmüştür.

* $p<0,05$

Tablo 6 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin akıllı telefonu kullanım amaçları ile akıllı telefon bağımlılığı toplam puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı düzeydedir ($F=4,590$ $p<0,05$). Bu farkın hangi gruplar arasında olduğu post-hoc analiz tekniklerinden Tukey testi ile incelendiğinde akıllı telefonu daha çok sosyal ağlar için kullanan öğrencilerin, daha çok ders çalışma ve haberleşme için kullanan öğrencilere oranla akıllı telefon bağımlılık puanlarının daha yüksek olduğu görülmüş olup diğer kullanım amaçları ile anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Tablo 7

Akıllı Telefon Bağımlılığı-Akademik Erteleme Korelasyon Analizi

Akıllı Telefon Bağımlılığı	Pearson Correlation	Akademik Erteleme
		,432**
	Sig. (2-tailed)	0,000

** $p<0,01$

Akıllı telefon bağımlılığı ölçeğinden alınan puanlar ile akademik erteleme ölçeğinden alınan puanlar arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır ($r=,432$, $p<0,01$). Diğer bir ifade ile akıllı telefon bağımlılık düzeyi arttıkça üniversite öğrencilerinin akademik erteleme düzeyleri de artmaktadır.

Tablo 8

Akıllı Telefon Bağımlılığı-Akademik Erteleme Regresyon Analizi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	B	t	P	F	R ²
	Sabit	35,78	17,909	,000	93,917	,186
Akademik Erteleme	Akıllı Telefon Bağ.	,576	9,691	,000		

* $p<0,01$

Regresyon analizi sonuçları incelendiğinde, akıllı telefon bağımlılığının akademik erteleme üzerinde anlamlı düzeyde etkisi olduğu görülmektedir. Buna göre kişilerin akıllı telefon bağımlılık düzeyindeki 1 birimlik artış akademik erteleme davranışı üzerinde 0,576 birim negatif etki göstererek bu davranışın daha fazla sergilenmesine sebep olmaktadır. Bir başka

ifade ile akıllı telefon bağımlılığının akademik ertelemeyi (0,01 anlamlılık seviyesinde) %18.6 oranında açıkladığı belirlenmiştir.

Tartışma

Bu araştırmada amaç akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışı arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bununla birlikte araştırma kapsamında akıllı telefon bağımlılık düzeyi ile akademik ertelemenin öğrencilerin sosyodemografik ve akıllı telefon kullanım özelliklerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı da incelenmiştir.

Araştırma verilerinden elde edilen sonuca göre üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılık düzeyleri cinsiyete göre farklılaşmamıştır. Literatür incelendiğinde bu bulguyu destekleyen araştırmalara rastlanmaktadır (Alkın, 2018; Kuyucu, 2017; Noyan, Darçın, Nurmedov, Yılmaz ve Dilbaz 2015; Kwon ve ark., 2013; Liu, Lin, Pan ve Lin, 2016; Minaz ve Çetinkaya Bozkurt, 2017). Araştırma sonucundan farklı olarak Qisar ve arkadaşları (2017), Çakır ve Oğuz (2017) ve Güneş (2018) ise yaptıkları çalışmalarda akıllı telefon bağımlılığının cinsiyet değişkeni üzerinde anlamlı olarak farklılaştığı ve kadınlar da erkeklere göre akıllı telefon bağımlılık düzeyinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Öğrencilerin cinsiyetleri ile akademik erteleme davranışları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Cinsiyet değişkeni akademik erteleme davranışı üzerinde etkilidir. Erkek öğrencilerin akademik erteleme davranış puanları kadın öğrencilere göre daha yüksektir. Buna paralel olarak Balkıs, Duru, Buluş ve Duru (2006), Kutlu, Gökdere ve Çakır (2015), Uzun (2016), Uzun Özer, Demir ve Ferrari (2009), Van Eerde (2003) tarafından yapılan çalışmalarda erkeklerin kadınlardan daha fazla akademik erteleme davranışı gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bazı araştırma sonuçlarında ise akademik erteleme davranışı cinsiyete göre farklılaşmamaktadır. Demir ve Kutlu'nun (2016), ergenler ile yaptığı bir araştırmada ise akademik erteleme davranışı ile cinsiyet faktörü arasında bir fark bulunmamıştır. Çalışmaların sonuçlarındaki farklılaşmanın nedeni ulaşılan örneklem grubundan kaynaklanabilir.

Araştırmada, öğrencilerin akademik erteleme davranışları ve akıllı telefon bağımlılıkları ile yaş grupları, sınıf düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunamamıştır. Bu bulguya paralel olarak Yıldırım (2015) akademik erteleme davranışı ile sınıf düzeyi arasında anlamlı bir farklılık tespit etmemiştir. Çelikkaleli ve Akbay (2013) üniversite öğrencileri ile yaptıkları çalışmada 2 ve 3.sınıf öğrencilerinin 4.sınıf öğrencilerine göre Kireççi (2019) ise

1.sınıf öğrencilerin 4.sınıf öğrencilerine göre istatistiksel olarak daha fazla akademik erteleme davranışı gösterdiği sonucuna ulaşmışlardır. Gürültü (2016), lise öğrencileri ile yaptığı çalışma sonucunda sınıf düzeyi ile sosyal medya bağımlılık düzeyi arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir sonuç saptamamıştır. Bundan farklı olarak Kuyucu (2017) ise 21-23 yaş arasındaki öğrencilerin 27 yaş grubuna göre akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin anlamlı bir şekilde daha fazla olduğu sonucuna ulaşmıştır. Karahancı (2018) ise çalışması sonucunda bireylerin yaşları arttıkça akıllı telefon bağımlılık seviyelerinin düştüğünü tespit etmiştir. Literatürde bulunan çalışmalar sonucunda elde edilen bulgular farklılaşmaktadır ancak bu çalışmadan elde edilen bulgular ise üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışları ve akıllı telefon bağımlılıkları ile yaş grupları, sınıf düzeyleri arasında anlamlı ilişki olmadığı sonucuna ulaşan çalışmaları destekler niteliktedir.

Araştırma bulgularına göre üniversite öğrencilerinin günlük akıllı telefon kullanım süreleri ile kendini bağımlılık açısından değerlendirme durumları, akıllı telefon bağımlılık düzeylerini istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştırmaktadır. Günlük akıllı telefon kullanım süresi 5 saat ve üzerinde olup kendini bağımlı olarak değerlendiren öğrencilerin akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin diğer gruptaki öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bir başka ifade ile günlük akıllı telefon kullanım süresi arttıkça öğrencilerin akıllı telefon bağımlılık düzeyi de artmaktadır. Bu bulguya paralel olarak Noyan ve arkadaşlarının (2015) çalışmasının sonuçlarında akıllı telefonu günlük kullanım saati, kullanım amacı ve kişinin kendini bağımlı olarak nitelendirme durumu değişkenlerinin akıllı telefon bağımlılığı üzerinde etkili olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde Gökçearsan ve arkadaşları (2016), Özata (2019) ve Aggöl (2019) yaptıkları çalışmada akıllı telefon günlük kullanım süresi arttıkça akıllı telefon bağımlılık düzeyinin arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonucu önceki çalışmaları destekler niteliktedir.

Akademik erteleme ile günlük akıllı telefon kullanım süreleri incelendiğinde günlük akıllı telefon kullanım süresi yüksek olan öğrencilerin akıllı telefon kullanım süresi daha az olan öğrencilere göre akademik erteleme davranışlarının daha yüksek olduğu bulguları edinilmiştir. Kirschner ve Karpinski'nin (2010) çalışmasında elde ettiği bulgulara göre cep telefonlarının günlük kullanım süresi ile akademik erteleme arasında pozitif yönlü bir ilişki ortaya çıkmıştır. Benzer şekilde Gürültü (2016) ile Akdemir (2013) yaptıkları çalışma sonucunda internet ve sosyal medyada geçirilen süre ile akademik erteleme davranışı arasında pozitif bir ilişki tespit etmişlerdir. Araştırmadan edinilen bulgu önceki çalışmalarla paralellik göstermektedir.

Öğrencilerin akıllı telefonu kullanım amaçları ile akıllı telefon bağımlılık düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Araştırma bulgularında öğrencilerin %50'den fazlası akıllı telefonu en çok sosyal ağlara girmek için kullanmaktadır. Akıllı telefonu daha çok sosyal ağlar için kullanan öğrencilerin, daha çok ders çalışma ve haberleşme için kullanan öğrencilere oranla akıllı telefon bağımlılık puanlarının yüksek olduğu görülmüş olup diğer kullanım amaçları ile anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Meral (2017) ve Eravcı Özcan (2020) tarafından ortaöğretim öğrencileri ile yapılan iki ayrı çalışmada bu bulguyu destekler nitelikte olup sosyal medya ve oyun amaçlı kullanan öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığı düzeylerinin akıllı telefonu konuşma amaçlı kullanan öğrencilere oranla fazla çıktığı sonucuna ulaşılmıştır. Bulunduğu ana sürekli güncellenme özelliği ile ayak uydurabilen sosyal ağ siteleri, birden fazla ağı aynı anda kullanabilme ve sanal paylaşım olanağı sağlama gibi özellikleriyle (Aydın, 2016) sosyal ortamdan iş ortamına, eğitimden siyasete kadar çoğu birey için yaşamın vazgeçilmez bir konumundadır. Bu nedenle akıllı telefonların en çok kullanım alanı sosyal medya ağları olmaktadır.

Araştırmadan elde edilen başka bir sonuca göre akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışı arasında orta düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki vardır. Regresyon analizi sonuçlarında ise akıllı telefon bağımlılığının akademik erteleme üzerinde anlamlı düzeyde bir etkisi olduğu görülmektedir. Akıllı telefon bağımlılığının akademik ertelemeyi %18.6 oranında açıklamaktadır. Buna paralel olarak Erdoğan ve arkadaşları (2013), Qaisar ve arkadaşları (2017), Boyalı (2020) ile Im ve Jang (2017) tarafından yapılan çalışmalar sonucunda üniversite öğrencilerinin aşırı telefon kullanımı ile akademik erteleme davranışı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki ortaya çıkmıştır. Benzer şekilde Yan, Asbury ve Griffiths (2018), Çin'de 475 üniversite öğrencisi ile yaptıkları çalışmada problemlili akıllı telefon kullanımının akademik erteleme üzerinde anlamlı düzeyde etkisi olduğu sonucu çıkmıştır. Gürültü (2016) ise akademik erteleme ile sosyal medya bağımlılığı ilişkisine yönelik yaptığı çalışmada iki kavram arasında pozitif yönde anlamlı ilişki ortaya çıkmış ve sosyal medya bağımlılığının akademik erteleme davranışını %19.3 oranında açıkladığı sonucuna ulaşmıştır. Araştırma bulgularında önceki çalışmalarla benzer sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir.

Sonuç

Bu çalışma, üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılık düzeyleri ile akademik erteleme düzeyleri arasındaki ilişkiyi ölçen betimsel bir çalışma olmakla birlikte ölçüm sadece internet

üzerinden Google Formlar aracılığı ile katılımcılara ulaştırıldığından gözlem ve görüşme gibi yöntemler çalışma kapsamı dışında bırakılması araştırmanın sınırlılığını oluşturmaktadır. Örneklemin yalnızca üniversite öğrenimine devam eden 18-26 yaş arası gruplardan oluşması da araştırmanın bir diğer sınırlılığdır.

Bu çalışma sonucunda, üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılık durumlarının akademik erteleme davranışını etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Diğer bir ifadeyle akıllı telefon bağımlılık düzeyi arttıkça öğrencilerin akademik erteleme davranışları da artmaktadır. Demografik değişkenler açısından incelendiğinde; erkek öğrencilerin akademik erteleme toplam puanı kadın öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksek çıkmıştır. Cinsiyet faktörü ile akıllı telefon bağımlılığı ve yaş, sınıf değişkenleri ile her iki ölçek puanları arasında anlamlı fark bulunamamıştır. Akıllı telefon bağımlılığı ve akademik erteleme davranışı puanları ile günlük akıllı telefon kullanım süresi arasında anlamlı farklılaşma olduğu görülmüştür. Günlük akıllı telefon kullanım süresi arttıkça akıllı telefon bağımlılık düzeyi ve akademik erteleme davranışı da artmaktadır.

Akıllı telefon bağımlılığı ve akademik erteleme davranışının fiziksel, sosyal, psikolojik vb. birçok sonucundan birey, bireyin çevresi ve toplum olumsuz olarak etkilenmektedir. Bu sonuçlar, uzun vadede kalıcı sorunlar yaratarak hem birey hem de toplum refahı için risk oluşturmaktadır. Bu nedenle akıllı telefon bağımlılığının olumsuz etkilerine yönelik üniversiteye gelmeden önceki okul dönemlerinde ve üniversite dönemlerinde öğrencileri, aileleri ve öğretmenleri bilinçlendirmek ve farkındalık oluşturmak amacıyla konferans, seminer, eğitim programları düzenlenebilir. Bu alanda seçmeli derslerin uygulamaya konularak öğrencilerin bilinçlenmesine yönelik çalışmalar artırılabilir. Akıllı telefon bağımlılık düzeyi ile günlük akıllı telefon kullanım süresi arasında bulunan anlamlı ilişki doğrultusunda telefonda geçirilen sürenin azaltılması akıllı telefon bağımlılık düzeyini de azaltacaktır. Bu anlamda aileler, üniversite öncesi okul yönetimleri ve üniversite yönetimleri öğrencileri, sosyal aktivite edinmeleri için beceri kursları, okul kulüpleri vb. aracılığı ile sosyal ortamlara yönlendirebilir. Bu ortamların işlevselliği artırılarak uygulamaya geçmesiyle öğrencilerin akıllı telefon kullanım süreleri ve akıllı telefon bağımlılık düzeyleri de azalacaktır. Ayrıca akıllı telefonların bağımlılık oluşturacak şekilde kullanımının akademik erteleme davranışı üzerindeki etkisinin çok boyutlu olarak değerlendirilmesinde farklı örneklem ve yaş grupları ile nicel ve nitel araştırma modelleri kullanılarak yapılacak ilerideki çalışmaların literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Kaynaklar

- Ada, S.& Tatlı, H. (2013). *Akıllı telefon kullanımını etkileyen faktörler üzerine bir araştırma*. Akademik Bilişim 2013 – 15. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, 23-25 Ocak 2013 – Akdeniz Üniversitesi, Antalya, 177-182.
- Aggöl, M. (2019). *Tıp fakültesi öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığının yaygınlığı, öngörücüleri, karakter-mizaç özellikleri ile olan ilişkisi ve akademik başarıya etkisi*. Tıpta Uzmanlık Tezi. T.C. Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, İstanbul.
- Akbay S.E. & Gizir C.A. (2010). Cinsiyete göre üniversite öğrencilerinde akademik erteleme davranışı: akademik güdülenme, akademik özyeterlik ve akademik yükleme stillerinin rolü. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 60-78.
- Akdemir, N.T. (2013). *İlköğretim öğrencilerinin facebook tutumları ile akademik erteleme davranışları ve akademik başarıları arasındaki ilişkilerin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Alkın, S. (2018). *Lise öğrencilerinde sosyal ilişkilerin niteliği ve akıllı telefon bağımlılığı ilişkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Aydın, İ.E. (2016). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanımları üzerine bir araştırma: Anadolu Üniversitesi örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 35, 373-386.
- Balkıs, M.(2007). *Öğretmen adaylarının davranışlarındaki erteleme eğilimlerinin düşünme ve karar verme tarzları ile ilişkisinin incelenmesi*. Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Balkıs, M., Duru, E., Buluş, M. & Duru, S. (2006). Üniversite öğrencilerinde akademik erteleme eğiliminin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 7(2), 57-73.

- Baltacı, A. (2017). Erteleme davranışı eğilimi ve beş faktörlü kişilik özellikleri arasındaki ilişkiler: okul yöneticileri üzerine bir araştırma. *International Journal of Contemporary Educational Studies (IntJCES)*, 3(1), 56-80.
- Boyalı, C. (2020). *Öz-kontrol ile akademik erteleme arasındaki ilişkide akıllı telefon bağımlılığının aracı rolünün incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Comings, D. E. (1994). Tourette's syndrome: A behavioral spectrum disorder. *Advances in Neurology*. 65, 293-303.
- Çakıcı, D. Ç. (2003). *Lise ve üniversite öğrencilerinde genel erteleme ve akademik erteleme davranışının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çakır, Ö. & Oğuz, E. (2017). Lise öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri ile akıllı telefon bağımlılığı arasındaki ilişki. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1), 418-429.
- Çavdar, D. & Mutlu, T. (2011). *Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışları ile internet bağımlılıkları arasındaki ilişki*. This paper was presented at 11. Ulusal Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Kongresi, Ege Üniversitesi, İzmir.
- Çelikkaleli, Ö. & Akbay, S. E. (2013). Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışı, genel yetkinlik inancı ve sorumluluklarının incelenmesi. *Journal of Kirsehir Education Faculty*, 14(2), 237-254.
- Eravcı Özcan, T. *Ortaokul öğrencilerinde algılanan anne-baba ve öğretmen akademik katılımı ile akademik erteleme davranışı arasındaki ilişkide akıllı telefon bağımlılığının rolü*. Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Erdoğan, U., Pamuk, M., Eren-Yürük, S. & Pamuk, K. (2013). Academic procrastination and mobile phone. *International Academic Conference on Education, Teaching and E-learning*,
https://www.academia.edu/22952030/ACADEMIC_PROCRASTINATION_AND_MOBILE_PHONE adresinden erişilmiştir.

- Gökçearslan, Ş., Mumcu, F. K., Haşlamam, T., Çevik & Y. D. (2016). Modelling smartphone addiction: The role of smartphone usage, self-regulation, general self-efficacy and cyberloafing in university students. *Computers in Human Behavior*, 63, 639–649.
- Griffiths, M. (2003). Internet gambling: Issues, concerns, and recommendations, *Cyberpsychology & Behavior*, 6(6), 557-568.
- Gurbetoğlu, A. (2018). “*Bilimsel Araştırma Yöntemleri*”. <http://agurbetoglu.com/bilimselarastirma.html>. adresinden erişilmiştir.
- Güneş, E. (2018). *Zorbalık eğilimi, duygusal özerklik ve akıllı telefon bağımlılığı arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Gürültü, E. (2016). *Lise öğrencilerinin sosyal medya bağımlılıkları ve akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Im, I.C. & Jang, K.A. (2017). The Convergence Influence of excessive smartphone use on attention deficit, learning environment, and academic procrastination in health college students, *Journal of the Korea Convergence Society*, 8(12), 129-137.
- İHH (2015). *Teknoloji kullanımı ve bağımlılığı açısından Türkiye gençliğinin fotoğrafı*, İnsani Sosyal Araştırmalar Merkezi. <http://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr>. Adresinden erişilmiştir.
- Kağan, M. (2009). Üniversite öğrencilerinde akademik erteleme davranışını açıklayan değişkenlerin belirlenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 42(2), 113-128.
- Karahancı, P. (2018). *Üniversite öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığı ile kişilik özellikleri arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Karaman M.K. & Kurtoğlu, M. (2009) Öğretmen adaylarının internet bağımlılığı hakkındaki görüşleri. *Akademik Bilişim '09 - 11. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri*, 641-650.

- Keskin T., Ergen M., Başkurt, F. & Başkurt, Z. (2018) Üniversite öğrencilerinde akıllı telefon kullanımı ve baş ağrısı ilişkisi. *Adıyaman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 4(2), 864-873.
- Kireççi, C. (2019). *Üniversite öğrencilerinde sosyal medya kullanımının dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu belirtileri, sosyal görünüş kaygısı ve akademik erteleme ile ilişkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kutlu, M. & Demir, Y. (2016). *Ergenlerdeki akademik erteleme davranışının incelenmesi*. 6. Uluslararası Canik Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Samsun.
- Kutlu, N., Gökdere, M. & Çakır, R. (2015). Öğretmen adaylarının akademik erteleme davranışı ile öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının karşılaştırmalı incelemesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(3), 1311-1330.
- Kuyucu, M. (2017). Gençlerde akıllı telefon kullanımı ve akıllı telefon bağımlılığı sorunsalı: "akıllı telefon (kolik)" üniversite gençliği. Aydın Üniversitesi, *Global Media Journal TR Edition*, 7(14), 331.
- Kwon, M., Kim, D.J., Cho. H. & Yang, S. (2013). The smartphone addiction scale: development and validation of a short version for adolescents, *Plos One*, 8(12), 1-7.
- Liu, C. H., Lin, S. H., Pan, Y. C. & Lin, Y. H. (2016). Smartphone gaming and frequent use pattern associated with smartphone addiction. *Medicine (Baltimore)*, 95(28), 1-4.
- Meral, D. (2017). *Ortaöğretim öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığının yalnızlık, yaşam doyumu ve bazı kişisel özellikler bakımından incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan.
- Minaz A.,Çetinkaya Bozkurt, Ö. & Bozkurt Ö.Ç. (2017). Üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin ve kullanım amaçlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(21), 268-286.
- Noyan, C. O., Darçın, A. E., Nurmedov, S., Yılmaz, O. & Dilbaz, N. (2015). Akıllı telefon bağımlılığı ölçeğinin kısa formunun üniversite öğrencilerinde türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 16(1), 73-81.

- Özata, M. (2019). *Akıllı telefon bağımlılığı belirtilerinin uyku kalitesi ve yaşam kalitesi üzerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Pychyl, T. A., Coplan, R. J. & Reid, P. A. (2002). Parenting and procrastination: gender differences in the relations between procrastination, parenting style and self-worth in early adolescence. *Personality and Individual Differences*, 33(2), 271-285.
- Qaisar, S., Akhter, N., Masood, A. & Rashid, S. (2017). Problematic mobile phone use, academic procrastination and academic performance of college students. *Journal of Educational Research*, 20(2), 201-214.
- Singh, N. & Barmola, K.C. (2015). Internet addiction, mental health and academic performance of school students/adolescents. *The International Journal of Indian Psychology* 2(3), 98-108.
- Solomon, L. J. & Rothblum, E. D. (1984). Academic procrastination: frequency and cognitive behavioral correlates. *Journal of Counseling Psychology*, 31(4), 503-509.
- Türkan, F. (2018). *Üniversite öğrencilerinin mobil teknolojiyi kullanım amaçlarının akademik erteleme durumları ile ilişkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Türkiye İstatistik Kurumu, (2019). *Bilgi Toplumu İstatistikleri*, <http://www.tuik.gov.tr/HbPrint.do?id=24862>. Erişim tarihi: 10 Aralık 2019.
- Uzgören, E., Şengür, M. & Yiğit, Ü. (2013), üniversite öğrencilerinin cep telefonu talebinde israfa yönelik davranışlarının analizi -Dumlupınar Üniversitesi öğrencilerine yönelik bir uygulama-*Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18 (1), 29-44.
- Uzun A.E. (2016). *Farklı liselere devam eden ergenlerin facebook bağlanma stratejileri ve akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Uzun Özer, B. (2009). Academic procrastination in group of high school students: Frequency, possible reasons and role of hope. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 4(32), 12-19.

- Uzun Özer, B., Demir, A. & Ferrari, J. R. (2009). Exploring academic procrastination among Turkish students: Possible gender differences in prevalence and reasons. *The Journal of Social Psychology, 149*(2), 241-257.
- Van Eerde, W. (2003). A meta-analytically derived nomological network of procrastination. *Personality and Individual Differences, 35*, 1401-1418.
- Yang, Z., Asbury, K., & Griffiths, M.D. (2018). An exploration of problematic smartphone use among chinese university students: Associations with academic anxiety, academic procrastination, self-regulation and subjective wellbeing. *International Journal of Mental Health and Addiction, 17*(3), 596-614.
- Yıldırım, S. (2015). *Üniversite öğrencilerinin akademik başarı, akademik erteleme, kopya çekme ve devamsızlık durumlarının yordayıcısı olarak sosyal bağlılık*. Yüksek Lisans Tezi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.